

Stavebnictví: jak bojovat s mizernou platební morálkou

Author: Vladimír Vachel | Published: 17.10.2013

Mnoho firem se své pohledávky zdráhá vymáhat kvůli možnému poškození vztahů s obchodními partnery a následné ztrátě zakázek. Tím se však přivádí do situace, kdy se nakonec samy mohou ocitnout v řadách dlužníků. Nesplacené pohledávky ale přesto nejsou neřešitelným problémem. Každý věřitel může snížit dopady neuhrazených faktur, a to ve dvou etapách: před samotným vznikem pohledávky důkladnou prověrkou obchodního partnera nebo po době splatnosti jejich včasným vymáháním.

Předběžná opatření

Jestliže se chcete vyvarovat neplaticích odběratelů, důkladně si prověřte svého obchodního partnera ještě před navázáním spolupráce. Základní informace naleznete v jeho účetní závěrce - ty jsou zveřejňovány ve sbírce listin na serveru českého soudnictví justice.cz. Přitom se zaměřte se na výši závazků sledovaného podniku a na vývoj jeho zisku v posledních letech. Ověřte si také délku jeho existence.

K bezplatnému ověření bonity obchodního partnera můžete využít hned několik zdrojů:

- registr insolventů,
- registr plátců DPH,
- dlužnické registry VZP,
- dlužnické registry Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR
- referenční listiny předložené obchodním partnerem.

Pokud chcete detailní analýzu potenciálního partnera, můžete tuto službu získat za poplatek u specializovaných firem.

Existují i další možnosti, jak se alespoň částečně pojistit proti neuhrazeným pohledávkám. Jednou z nich jsou zálohy, které budou kryt alespoň část vašich nákladů. Požadujte je obzvlášť u zakázek s vysokou hodnotou nebo mimořádnou povahou.

Sám sobě vymahačem

Jestliže se již potýkáte s nezaplacenými fakturami, klíčem k jejich vypořádání je proces mimosoudního, nebo soudního vymáhání. Mimosoudní vymáhání je přirozenější a rychlejší cesta, jak peníze od odběratele získat. Nejprve kontaktujte dlužníka a informujte ho o výši nesplacené pohledávky. Tím prověříte, že k platbě nedošlo pouhým nedorozuměním nebo chybou v administrativě. S kontaktem neotálejte a řešte pohledávky již krátce po jejich splatnosti. Čím dříve začnete jednat, tím lépe, protože pravděpodobnost zaplacení se s každým dnem snižuje. Zároveň se může zhoršit i vaše platební situace, pokud budou nesplacené pohledávky tvořit velký obnos.

Ne vždy ale kontaktování dlužníka ze strany poškozeného představuje efektivní řešení. Jedná se především o situace, kdy věřitel nemá platné kontaktní údaje odběratele, nemá nastaveny spolehlivé vnitřní procesy, nebo eviduje velké množství pohledávek - interní kapacity společnosti pak často jejich vymáhání neumožňují. V těchto případech je lepší předat nesplacené pohledávky rovnou specializované inkasní agentuře.

Jak nepřijít o peníze ani partnery

Předáním případu inkasní agentuře dáváte dlužníkovi jasný signál, že chcete nesplacené pohledávky opravdu řešit, ovšem poskytnete mu tím možnost vyrovnat se mimosoudně, což je rychlejší a méně nákladná cesta.

Tento způsob je vhodný tehdy, pokud máte obavy, že by soudní vymáhání narušilo váš vztah s odběratelem. Kroky inkasní agentury a intenzitu inkasního procesu můžete navíc do značné míry ovlivnit.

Volbu konkrétní inkasní agentury dobře zvažte, každá má své vlastní postupy i různá renomé. Známkou serióznosti je například členství v Asociaci inkasní agentur, která má mj. vlastní etický kodex.

Při výběru inkasní agentury se zaměřte i na služby, které poskytuje svým klientům nad rámec běžných činností. Některé agentury například nabízejí specializované IT systémy pro řízení pohledávek klienta, které mohou celý proces inkasa značně zefektivnit. Příkladem je IT řešení SAP Inkasso-Link, které zajistí rychlejší vymáhací procesy a větší přehled nad stavem pohledávek. Tento software „hlídá“, které faktury jsou už po termínu splatnosti a automaticky vytváří seznam úkolů, jež je třeba realizovat pro vymožení těchto pohledávek. Pokud není interní vymáhání úspěšné, systém předá automaticky odsouhlasené případy do správy inkasní společnosti. Tím ale věřitel nepřichází o přehled nad svými pohledávkami - naopak díky provázanosti dat má firma ve svém systému úplné informace o všech aktivitách, které v dané věci inkasní agentura učinila.

Mezi nástroje pro vymáhání, které inkasní agentury využívají, patří upomínání poštou, e-mailem, SMS či prostřednictvím telefonátu. Jestliže dlužník nereaguje na žádnou z výzev, může dojít k osobní návštěvě dlužníka zástupcem inkasní agentury.

Odměna za služby inkasní agentury je zpravidla navázána na skutečně provedené úhrady pohledávky. Obvykle je stanovena ve výši 5 - 20 % ze získané částky. Tyto náklady jsou často do značné míry úspěšně přenositelné na dlužníka.

K soudu v krajním případě

Jestliže bude mimosoudní proces neúspěšný, můžete celou záležitost předat soudu. Musíte ale počítat s tím, že se jedná o dlouhodobý a administrativně náročný proces s nutnou počáteční investicí. Tu tvoří minimálně poplatek za zahájení soudního řízení a náklady na vypracování návrhu žaloby advokátem.

Pokud je dluh nižší než 20 000 Kč, výše poplatku je stanovena na 1 000 Kč. V ostatních případech tvoří taxa 5 % z vymáhané částky. I odměna za advokátní služby se stupňuje s výší nesplacené pohledávky.

Některé inkasní agentury nabízejí zprostředkování služeb advokátů a exekutorů. Jejich využitím můžete značně snížit finanční i časovou náročnost celého procesu. Nejen, že vám zajistí zmíněné služby, ale také mohou vyjednat lepší podmínky.

Prvním krokem před zahájením soudního vymáhání je upozornění dlužníka na nesplacenou pohledávku prostřednictvím předžalobní výzvy. Tu musíte zaslat na jeho adresu nejméně 7 dní před podáním návrhu na zahájení soudního řízení. Pokud tuto výzvu nezašlete, nebudou vám v případě úspěchu v řízení přiznány náklady soudního řízení.

Dalším krokem je písemné vypracování návrhu žaloby zpravidla advokátem a zaplacení poplatků na zahájení soudního řízení. Pokud bude vaše žaloba formálně i věcně správná, získáte od soudu pravomocný a vykonatelný platební rozkaz či rozsudek v podobě exekučního titulu k provedení exekuce na majetek dlužníka.

Pokud dlužník svou povinnost potvrzenou rozsudkem dobrovolně nesplní, přistoupí se k exekuci. Z té vyplynou další náklady, a to odměna za provedenou exekuci a náhrada hotových výdajů exekutora. Pokud je dluh splacen, všechny tyto výdaje je povinen uhradit dlužník. Jestliže však nemá dostatek zdrojů ke splacení pohledávky a exekuční proces skončí neúspěchem, nesete veškeré náklady za soudní a exekuční řízení vy.

Proto doporučujeme přistoupit k soudnímu vymáhání pohledávek pouze tehdy, kdy dlužník neplatí z důvodu vlastní nevěle, nikoliv platební neschopnosti. Pro účely kvalifikovaného rozhodnutí zda podat na dlužníka žalobu vypracovávají renomované inkasní agentury doporučení založené na analýze bonity dlužníka. V opačném případě se soudní proces vyplatí jen u velkých dluhů, kdy je příčinou zahájení soudního řízení snaha o naplnění předpokladů pro vznik daňově uznatelných opravných položek nebo pro úplný daňový odpis pohledávky.

Autor je ředitelem a jednatelem inkasní společnosti EOS KSI Česká republika.

17.10.2013 08:00, Vladimír Vachel